

І.В. Кібкало, здоб. ступ. PhD (ДБТУ, Харків)

АУТСОРИНГ І КОНСАЛТИНГ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОЇ БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний аграрний сектор, особливо в умовах швидких змін та зростаючих конкурентних викликів, потребує гнучких та ефективних рішень для забезпечення стабільного розвитку та підвищення продуктивності. Одним із рішень для підвищення продуктивності та зниження витрат є інтеграція аутсорсингу та консалтингу у бізнес-стратегію. Ці інструменти дозволяють підприємствам оптимізувати діяльність, зосередитися на основних процесах та отримати доступ до експертних знань і технологій.

Аутсорсинг (від англ. *outsourcing*, "зовнішнє джерело") – це бізнес-стратегія, яка полягає у передачі певних функцій, процесів або завдань зовнішнім компаніям, що спеціалізуються на виконанні конкретних видів діяльності. Метою аутсорсингу є підвищення ефективності підприємства через оптимізацію витрат, зниження навантаження на власні ресурси та концентрацію на основних видах діяльності. Аутсорсинг – це передача певних функцій чи завдань зовнішнім компаніям, що спеціалізуються на конкретних послугах. Наприклад, сільськогосподарські підприємства можуть передати бухгалтерський облік, юридичні послуги, логістику, ІТ-підтримку чи маркетинг на аутсорсинг. Це звільняє ресурси підприємства, даючи змогу сконцентруватися на головних бізнес-процесах, таких як виробництво і збут продукції [3].

Аутсорсинг може охоплювати широкий спектр функцій, зокрема:

- Фінансові та бухгалтерські послуги – облік, звітність, аудиторські перевірки;
- Юридичні послуги – оформлення документації, представництво в судах, консультування;
- Інформаційні технології – підтримка ІТ-інфраструктури, розробка програмного забезпечення, кібербезпека; - Маркетинг і реклама — розробка маркетингових стратегій, управління брендом, проведення рекламних кампаній;
- Логістика – складування, перевезення, управління ланцюгом постачання [3].

Консалтинг – це професійна діяльність, яка полягає у наданні консультаційних послуг експертами або спеціалізованими компаніями з метою допомогти підприємствам та організаціям оптимізувати свою діяльність, розв'язувати конкретні проблеми та досягати стратегічних цілей. Консалтинг охоплює різні аспекти бізнесу, від управління та фінансів до маркетингу, ІТ та людських ресурсів, надаючи об'єктивний погляд на питання, з якими стикається компанія, і пропонуючи найбільш ефективні рішення. Консалтинг – це надання експертних консультацій для оптимізації діяльності підприємства.

Консалтингові послуги можуть включати аналіз фінансової діяльності, розвиток маркетингових стратегій, консультування з питань управління персоналом, впровадження інформаційних технологій тощо. Залучення консультантів допомагає сільськогосподарським підприємствам отримати незалежну оцінку ситуації, розробити стратегічні рішення та підвищити ефективність роботи [3].

Основними напрямками консалтингу є:

- Управлінський консалтинг – удосконалення управлінських процесів, впровадження сучасних моделей управління, розвиток організаційної структури;

- Фінансовий консалтинг – аналіз фінансової діяльності, розробка бюджетів, оптимізація витрат, фінансове планування та оцінка ризиків;

- Маркетинговий консалтинг – створення та просування бренду, розробка маркетингових стратегій, вивчення ринку та споживчих настроїв;

- HR-консалтинг – підбір, навчання та розвиток персоналу, формування корпоративної культури, управління мотивацією та продуктивністю працівників;

- IT-консалтинг – оптимізація та автоматизація бізнес-процесів, впровадження інформаційних систем, забезпечення кібербезпеки [3].

Розглянемо переваги аутсорсингу та консалтингу для сільськогосподарських підприємств в таблицях 1 та 2.

Таблиця 1 – Переваги аутсорсингу для сільськогосподарських підприємств

Перевага	Опис
Оптимізація витрат	Аутсорсинг дозволяє знизити витрати, оскільки підприємству не потрібно утримувати штат для виконання завдань, які можна передати зовнішнім виконавцям. Замість цього ресурси можуть бути спрямовані на основну діяльність, яка приносить найбільший прибуток.
Доступ до професіоналів	Завдяки аутсорсингу підприємства мають змогу залучати фахівців високого рівня, які спеціалізуються у певних сферах. Це забезпечує якісне виконання завдань і мінімізує ризики, пов'язані з непрофесійним виконанням роботи.
Гнучкість та адаптивність	Аутсорсинг дозволяє підприємствам швидко реагувати на зміни на ринку, скорочуючи або розширюючи зовнішні послуги залежно від потреб. Це особливо важливо у сільському господарстві, де сезонність та коливання попиту відіграють значну роль.
Підвищення продуктивності	Зосереджуючись на основних бізнес-процесах, сільськогосподарські підприємства можуть ефективніше використовувати свої ресурси та підвищити продуктивність. Звільнення від додаткових операцій дає змогу присвячувати більше часу і ресурсів на вдосконалення виробничих процесів та підвищення якості продукції.

Джерело: складено автором на основі [1, 2]

Таблиця 2 – Переваги консалтингу для аграрного бізнесу

Перевага	Опис
Експертний аналіз і стратегічне планування	Консалтингові компанії надають сільськогосподарським підприємствам доступ до досвіду і знань у стратегічному плануванні, управлінні фінансами, маркетингу та інноваціях. Це допомагає підприємствам розробляти більш обґрунтовані стратегії та досягати довгострокових цілей.
Оптимізація бізнес-процесів	Консультанти допомагають виявити «вузькі місця» в роботі підприємства, що дозволяє оптимізувати процеси та підвищити ефективність. В аграрному секторі це може включати впровадження сучасних технологій обробки даних для ефективного управління ресурсами та підвищення врожайності.
Зниження ризиків	Консалтингові послуги дозволяють ідентифікувати потенційні ризики та розробити плани їхньої мінімізації. Це важливо для сільськогосподарських підприємств, які стикаються з природними ризиками (зміни клімату, стихійні лиха) та ринковими факторами (зміни в ціні, попиті).
Навчання та розвиток персоналу	Багато консалтингових компаній пропонують тренінги для працівників, що підвищує їхню кваліфікацію та компетентність. В аграрному секторі це допомагає підприємствам залишатися конкурентоспроможними, впроваджуючи інновації та покращуючи виробничі процеси.

Джерело: складено автором на основі [1, 4]Ж

Незважаючи на очевидні переваги, аутсорсинг і консалтинг мають певні виклики. Один із них – це рівень довіри до зовнішніх виконавців та консультантів, особливо у питаннях, пов'язаних із конфіденційною інформацією. Підприємствам слід уважно обирати партнерів, враховуючи їхню репутацію та надійність. Іншим викликом є супровід та контроль за виконанням завдань, особливо коли мова йде про тривалу співпрацю. Для ефективного використання аутсорсингу і консалтингу важливо підтримувати постійний зворотний зв'язок та моніторинг виконання умов співпраці [2].

Аутсорсинг та консалтинг стають невід'ємними елементами успішної бізнес-стратегії для сільськогосподарських підприємств, які прагнуть підвищити свою конкурентоспроможність і адаптуватися до сучасних умов ринку. Вони дозволяють аграрним підприємствам зосередитися на основних видах діяльності, одночасно забезпечуючи ефективне управління допоміжними процесами та доступ до експертних знань. Таким чином, інтеграція аутсорсингу та консалтингу у бізнес-стратегію допомагає сільськогосподарським підприємствам оптимізувати свою діяльність, скоротити витрати, покращити управлінські процеси та забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Інформаційні джерела

1. Березіна Л. М., Воронько-Невідніча Т. В., Логінська І. Я., Шкурупій К. Є. Ключові аспекти управління розвитком агропродовольчої сфери в межах національної економічної

стратегії – 2030. *Modern Economics*. 2021. № 30 (2021). С. 34-38. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-05). (дата звернення: 02.11.2024)

2. Воронько-Невіднича Т., Афанасьєва А., Сіренко О. Організаційно-економічні засади досягнення та утримання конкурентних переваг в аграрному бізнесі. *Економіка та суспільство*. 2020. № 22. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-110072/2020-22-82>. (дата звернення: 02.11.2024)

3. Камінська Т. М. Міжнародний бізнес-консалтинг: конспект лекцій для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнесконсалтинг» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 89 с.

4, Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 28 вересня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 450 с.

УДК 657.6:658.14

А.В. Коновалова, бухгалтер-експерт (ТОВ НМЦ «ГЛОБАЛ АККАУНТ АУДИТ», Запоріжжя)

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Сучасні цифрові технології стали невід'ємною частиною бізнес-процесів, включно з аудиторськими перевітками на підприємствах малого бізнесу. Використання цифрових інструментів в аудиті дозволяє суттєво підвищити точність і швидкість перевірок, забезпечуючи при цьому зниження витрат на аудит, що особливо важливо для малого бізнесу в Україні.

Малим підприємствам, які часто стикаються з обмеженими фінансовими та людськими ресурсами, цифрові технології допомагають досягати кращих результатів у фінансовій звітності, мінімізуючи при цьому ризики. Автоматизація процесів обліку та аналізу, зберігання даних у хмарних системах, аналітика великих даних та впровадження сучасних програмних продуктів роблять аудит більш доступним і ефективним для малих підприємств.

Використання хмарних технологій, зокрема, стало потужним інструментом для зберігання та обміну інформацією, дозволяючи аудиторам та управлінському персоналу мати доступ до необхідних фінансових даних у режимі реального часу. Хмарні рішення забезпечують надійний захист інформації завдяки шифруванню даних і багаторівневій автентифікації, що є важливим для малих підприємств, які можуть мати обмежені можливості для організації власних систем захисту.

Використання цифрових технологій сприяє підвищенню ефективності та точності аудиту завдяки автоматизації основних процедур збору та обробки даних. Наприклад, автоматизовані системи обліку дають змогу аудиторам зменшити обсяг рутинної роботи, дозволяючи більше часу приділяти аналізу